

ಕಾವ್ಯನಂದರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ

ಶಿವಗಂಗಾ U. ಬಿಲಗುಂದಿ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ.

ಸಿದ್ಧಯ್ಯರ ಪುರಾಣಿಕರ 'ಕಾವ್ಯಾನಂದ' ಎಂಬುವುದು ಅವರ ಕಾವ್ಯ ನಾಮವಾಗಿದೆ. ಇವರು "ಜನಿಸಿದ್ದು ೧೮-೬-೧೯೧೮ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಲಬುರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದ್ಯಾಂಪುರ ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರು. ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತ ಕಲ್ಲಿನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಪುರಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ದಾನಮ್ಮ ಪುರಾಣಿಕರಿಗೆ ಸಂಜನಿಸಿದ ಐದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯವರು ಡಾ.ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು."^೧

ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಾದರೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಾಗಿ, ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಜಲಪಾತ, ಕರುಣಾ, ಶ್ರಾವಣಾ, ಮಾನಸ ಸರೋವರ, ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಲೆ, ಮೊದಲು ಮಾನವನಾಗು ಮುಂತಾದ ಇವರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡೆದಿವೆ. ಕಾವ್ಯಾನಂದರ ಕವನಗಳಾದ ಮೊದಲು ಮಾನವನಾಗು, ಪೂರ್ವಾಂಗನೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗನೆಗೆ, ಹಾಡುತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಓದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗು

ಕಾದಿ ಕ್ಷತ್ರೀಯನಾಗು

ಶೂದ್ರ ವೈಶ್ಯನಾಗು

.....

.....

ಮೊದಲು ಮಾನವನಾಗು!”^೨

ಓದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾಗು, ರಾಜಕೀಯನಾಗಿ ಕ್ಷತ್ರೀಯನಾಗು, ಶೂದ್ರ, ವೈಶ್ಯ ಏನಾದರೂ ಆಗು ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಏನಾದರೂ ಆಗು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಆಗು ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕಬೇಡ.

“ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲೀಮನಾಗು

ಬೌದ್ಧ ಕ್ರೈಸ್ತನೆ ಆಗು

ಚಾರ್ವಾಕನೇ ಆಗು

ಭೋಗ ಬಯಸಿ

ಏನಾದರೂ ಆಗು

.....

.....

ಮೊದಲು ಮಾನವನಾಗು”^೩

ನೀನು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ನಾಸ್ತಿಕನೆ ಆಗು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸು ಆದರೆ ಮಾನವನಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಕಲಿ.

“ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗು

ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತನೆ ಆಗು

.....

.....

ಮೊದಲುಮಾನವನಾಗು”^೪

ನೀನು ರಾಜಕಾರಣಿಯೇ ಆಗು, ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತನೇ ಆಗು, ಕಲಾಕಾರ, ವಿಜ್ಞಾನಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದರೂ ಆಗು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ನೀನು ಮಾನವನಾಗು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಸಾರಿದರು.

ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾರುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾನೆ. ಮೀನಿನಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಜುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಆತ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಆತ ಇನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಪೂರ್ವಾಂಗನೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗನೆಗೆ” ಎಂಬ ಅವರ ಕವನವೂ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದಾಗ ಕಪ್ಪು-ಬಿಳುಪು, ಸಬಲ-ದುರ್ಬಲ, ಶ್ರೀಮಂತ-ಬಡವ, ಮೇಲ್ವರ್ಗ-ಕೆಳವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನೂ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

“ನಾ ಕರಿಯಳೆಂದು ನೀ ಜರಿಯಬೇಡ ಬಿಳಿಗಳತಿ ಗರ್ವದಿಂದ
ಕಪ್ಪಿಗಿಂತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚುಹೇಳಾವ ಹಿರಿಮೆಯಿಂದ

.....
.....
ಬಿಳಿಯು ಮಂಜಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆ? ಬೆಳೆಯುವುದು ಎಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು !”³¹

ಗೆಳತಿ ನಾಕರಿಯಳೆಂದು ನೀ ದೂರ ಸರಿಯಬೇಡ ಕಪ್ಪಿಗಿಂತ ಬೆಳಿಯ ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚು ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಬಿಳಿಯ ಮೋಡ ಭೂಮಿಗೆ ಬರಿ ಬೆಡಗು ಅಂದ ಚಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಜೀವನ ಬುರುವುದು ಮಳೆಯಿಂದ ಮಳೆಯು ಕರಿಯ ಮೋಡದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದು. ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವುದು ಕರಿಯ ಗುಡ್ಡಿಯಿಂದಲೇ ಕುರುಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಬಿಳಿಪು ಇರುವುದು ಬಿಳಿಯ ಕೇಶಗಳಿಂದಲೇ ಮುಪ್ಪು ಯಾವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನೀ ತೊಟ್ಟ ಉಡುಪು ಬಿಳಿಯ ದಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು ಅದು ಕೂಡ ಕಪ್ಪು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಕರಿಯಳಾದರೂ ಉದಯ ನಾನು ನೀನಿರುವೆ ಅಸ್ತಮಾನ
ನೀನೆ ತಾವರೆಯ ನಾನೆ ನೈದಿಲೆಯು ಒಂದೆ ಜಲ ನಿಧಾನ

.....
.....
ಈ ಕಪ್ಪು ಪ್ರಿಯವು, ಅಪ್ರಿಯವದೇಕೆ ಹೇಳಿನ್ನ ಮೈಯ ಕಪ್ಪು”³²

ಕರಿಯಳಾದರೂ ನಾನು ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೀನಿರುವುದು ಮುಳುಗುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವಳೂ, ನೀನು ತಾವರೆ ನಾನು ನೈದಿಲೆಯು ಒಂದೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ನೀ ಬಿಳಿಯ ಹಾಳೆ ಆದರೆ ನಾ ಕಪ್ಪು ಮಸಿಯು ಆಗೋಣ ಪ್ರೇಮ ಕವನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಣ್ಣ ಎನ್ನುವುದು ಕೇಳುವರು. ನೀ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಭಾವಿಸಲು ಕಪ್ಪು, ವಾಹನದ ಗಾಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಪ್ಪು ಡಾಂಬರಿನ ಬೀದಿ ಕೂಡ ಕಪ್ಪು. ಈ ಕಪ್ಪು ಪ್ರಿಯವು ಅಪ್ರಿಯವದೇಕೆ ಹೇಳಿನ್ನ ಮೈ ಎಂದು ಕೇಳುವರು.

ನಾ ಕಪಿಲೆ ನನ್ನ ಕೆಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಹಾಲಾಗಿ ಬಾಳುಬಾರೆ
ನೀ ಮೃಗವು ನಿನ್ನ ನಾಭಿಯಾಳು ನಾನು ಕಸ್ತೂರಿಯಷ್ಟೆ ಬಾರೆ

.....
.....
ನಿನ್ನಂಗ ಬೀಲಿದು ಇದೊ ನೆರಳು ಕಪ್ಪು ಎಲ್ಲಹುದು ವೈರ ಗೆಳತಿ?”³³

ನಾನು ಕಪಿಲೆ ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಹಾಲಾಗಿ ಬಾಳೂ ಬಾರೆ, ನೀನು ಮೃಗವು ನಿನ್ನ ಹೊಕ್ಕಳು ಒಳಗೆ ನಾನು ಕಸ್ತೂರಿಯಷ್ಟೆ ಬಾರೆ ನಾನು ನೀಲ ಆಕಾಶದಂತೆ ನನ್ನ ಎದುರಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯುವ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ತೋರು ನೀನು ಬಿಳಿ ಹೂವು ನಾ ನೀಲಭೃಂಗ ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಜೀನು ತುಪ್ಪು. ಗಂಡು - ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಇವರ ಮಿಲನವೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೂಚಕವಾದದು. ಬಿಳಿದು ಇದ್ದರೂ ನೆರಳುಕಪ್ಪು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು-ಬಿಳುಪು, ಮೇಲು-ಕೀಳು ಈ ಭಾವನೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಇವೆರಡೂ ಸಮಾನವೆಂಬ ಭಾವ ಬಂದಾಗ ಬದುಕು ಬಂಗಾರವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಕವಿಯು ತಮ್ಮ ಕವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಹಾಡು ತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ
ಕೇಳುತಿರಲಿ ಡಿಳ್ಳಿ
ಹಾಡಿನೊಡನೆ ಹಬ್ಬುತಿರಲು

.....

ಹಾಡಿನ ಮೃತವಲ್ಲಿ
ಹಾಡುತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ”^೮

ಹಾಡುತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಯು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಲ್ಲಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುವುದು. ಹೊಸ ಬಾಳಿನ ಬಳ್ಳಿ ಹಾಡು ಹುಟ್ಟುವುದು. ಹೂವು, ಮುಳ್ಳು, ಏನೆ ಇರಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟವನ್ನು ಆಚೆಗೆ ತಳ್ಳಿ ಹಾಡುತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಲ, ಶೂಲ ಜಂಜಾಟ ಇವೆಲ್ಲ ದೂರೀಕರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುವುದು.

“ಬೆನ್ನು ಬಿಡದ ಬಡತನ
ಯುಗ ಯುಗಗಳ ಜಡತನ

.....

.....

ಸುಲಿಗೆಗೆಡಿರಿ ಕೊಳ್ಳಿ
ಹಾಡುತಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿ”^೯

ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಬಡತನ ಎನ್ನುವುದು ಬೆನ್ನು ಬಿಡದು. ಕಾಲಾಂತರಗಳೆ ಕಳೆದು ಈ ಬಡತನದಿಂದ ಈಗ ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯುಂಟು ಎಂದು ಹಳ್ಳಿ ಹಾಡುತಿರಲಿ ಎನ್ನುವರು. ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆ ಇದೆ, ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಯವರೆ ಚಿಂತೆಬಿಡಿರಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಆಗ ಹಳ್ಳಿಯು ಸದಾ ಹಾಡುವಂತಾಗುವುದು ಎಂದು ಕವಿಯು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಕವಿಯು ತಮ್ಮ ಕವನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವ, ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ತೊರೆದ ಮಾನವ, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಮಾನವರದು. ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಜಾಗೃಕತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

೧. ಜಿ.ಎಸ್.ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ: ಸಾಲುದೀಪಗಳು ಪು : ೩೫೬
೨. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೩
೩. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೩
೪. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೩-೪
೫. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೪
೬. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೪
೭. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೫
೮. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೬
೯. ಡಾ. ಫಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : ಪು ೬

ಶಿವಗಂಗಾ U. ಬಿಲಗುಂದಿ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ.